

προστάτης

προστάτης, ο, ουσ. [<αρχ. προστάτης <προΐσταμαι], ο προστάτης. **1.** ο αρχηγός της οικογένειας, ο σύζυγος, ο πατέρας: «υποφέρει αυτή η οικογένεια, απ' τη μέρα που έχασε τον προστάτη της». (Λαϊκό τραγούδι: *πώς καρτερείς το θάνατο για να σε ξεκουράσει, μα σκέφτεσαι το σπίτι σου δε θα 'χει πια **προστάτη** στον κόσμο αυτόν που κυβερνά το ψέμα κι η απάτη*). **2.** νεαρός, που είναι ο μόνος άντρας του σπιτιού, της οικογένειας και επιπλέον δεν υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία ή υπηρετεί το μισό χρονικό διάστημα: «από τη μέρα που σκοτώθηκε ο πατέρας του, είναι ο προστάτης της οικογένειας». (Λαϊκό τραγούδι: *εικοσιενός χρονών παιδί, της μάνας μου **προστάτης**, συ, Χάρε, είσ' υπεύθυνος, π' άναψες τη φωτιά της*). **3.** άντρας που προστατεύει πόρνη, ο νταβατζής, ο αγαπητικός: «πέρασε ο καιρός που κάθε πουτάνα είχε και τον προστάτη της, γιατί σήμερα μπορεί να υπερασπιστεί μονάχη της τον εαυτό της». (Λαϊκό τραγούδι: *τ' αλισβερίσι μέσ' στο μπαρ έχει φουντώσει κι η πόρνη ακουμπά το χρήμα στον **προστάτη**, οι συμφωνίες βρέχονται με ούισκι, πριν καταλήξουν, όπως πάντα, στο κρεβάτι*). **4.** άντρας που εισπράττει μηνιαίως εκβιαστικά χρήματα από διάφορους επιχειρηματίες, ιδίως νυχτερινών κέντρων, για να προστατεύει δήθεν τις επιχειρήσεις τους από επιθέσεις συμμοριών ή από άλλους ταραξίες: «τα τελευταία χρόνια οι μεγάλες πόλεις έχουν γεμίσει από προστάτες, που εκμεταλλεύονται εκβιαστικά τους τρομοκρατημένους επιχειρηματίες». **5.** (στη γλώσσα της φυλακής) ο κρατούμενος που υπολογίζεται για αρχηγός: «όταν έχει κάποιος ένα πρόβλημα, πηγαίνει και το λέει στον προστάτη, μήπως και μπορέσει να τον βοηθήσει».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας